

24.08.2021

Asia/3

§ 274

Vuoden 2021 talousarvion toinen toteutumisennuste

HEL 2021-008932 T 02 02 01

Päätös

Kasvatus- ja koulutuslautakunta päätti merkitä tiedoksi vuoden 2021 talousarvion toisen toteutumisennusteen.

Lautakunta toteaa, että ennusteen sisältämän noin 50 miljoonan euron ylitysen perusteina ovat pääosin tekniset ylitykset eli ulkopuolisella rahoituksella rahoitettavat menot.

Muina perusteina ovat oppivelvollisuuden laajenemisen kustannukset, joihin valtio myös ohjaa lisärahoitusta sekä epidemian aiheuttamat kustannukset, joihin kaupunginvaltuuston on jo myöntänyt ylitysoikeuden.

Ylityspaineet eivät edellä todetuin perustein edellytä lautakunnalta välitömiä toimenpiteitä.

Käsittely

Asian aikana oli kuultavana Tero Vuontisjärvi. Asiantuntija poistui kokouksesta kuulemisensa jälkeen.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen vs. toimialajohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Tero Vuontisjärvi, talous- ja suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 80295
tero.vuontisjarvi(a)hel.fi
Anna Tarkkala-Hellström, suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 86442
anna.tarkkala-hellstrom(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginkanslian talousarvion toteutumisennusteista antaman ohjeen mukaan toimialat tekevät vuonna 2021 kolme ennustetta, joista tämä on toinen.

Kanslian ohjeen mukaan toteutumisennusteet on annettava lautakunnalle tiedoksi. Lautakuntien on ryhdyttävä toimenpiteisiin, mikäli talousarvio ei ole toteumassa. Tästä ovat olleet poikkeuksina tekniset ylitykset, joiksi on katsottu esimerkiksi toimialan budjetin ulkoisella rahoituksella rahoittamat hankkeet. Mahdolliset lisäylitysoikeusesitykset on tehtävä kaupunginvaltuustolle viimeistään marraskuussa 2021.

Ulkoisen rahoituksen lisäksi koronasta aiheutuneet kustannukset katsotaan vuonna 2021 perustelluiksi budjetin ylityksiksi. Kaupunginvaltuusto myönsi 16.6. toimialan talousarvioon 17,5 miljoonan euron ylitysoikeuden koronasta aiheutuvien määräaikaisten suorien ja välillisten kustannusten kattamiseen. Ylitysoikeus on käytössä vain vuonna 2021 ja siihen sisältyi myös tulotavoitteen nostaminen 11,7 miljoonalla eurolla. Tämä perustuu olettamukseen, että valtio kompensoi koronakustannuksia vielä tällä summalla lisätalousarvioissaan.

Eurojen lisäksi ennusteeseen sisältyy arvio sitovien tavoitteiden toteutumisesta, asiakasmääristä, kaupunkistrategian toteutumisesta ja riskeistä ja toimintaympäristön muutoksista.

Käyttötalous

Tulot

Toimialalle arvioidaan kertyvän tuloja runsaat 30 miljoonaa eli 50 % enemmän kuin talousarviossa. Tästä 11,7 miljoonaa on kaupunginvaltuuston ylitysoikeuden yhteydessä asettamaa lisätulotavoitetta. Lisätulotavoite perustuu odotukseen, että valtio korvaa avustuksina koronasta aiheutuneita lisäresurssitarpeita. Muilta osin lisätulot kertyvät kaupungin saamista käyttötarkoitussidonnaisista valtionavustuksista sekä muusta ulkopuolisesta rahoituksesta, joita ei ole pystytty huomioimaan talousarviossa, yhteensä 23 miljoonaa euroa. Valtionavustusten osuus on 19 miljoonaa euroa ja valtionosuuksien osuus noin 4 miljoonaa euroa.

Toisaalta tulokertymää vähentävät Korona-pandemian aiheuttamat arvioidut tulonmenetykset 2 miljoonaa euroa ja varhaiskasvatuksen asiakasmaksulain muutokset 3 miljoonaa euroa.

Menot

Menoja ennakoidaan kertyvän noin 49,7 miljoonaa euroa eli 3,9 % yli talousarvion.

Menoylitys johtuu suurimmaksi osaksi kaupungin saamista käyttötarkoitussidonnaisista valtionavustuksista sekä muusta (talousarvion) ulko-

puolisen hankerahoituksen käytöstä. Ulkopuolinen rahoitus ei sisälly talousarvioon tuloina eikä menoina.

Ylitysarvio muodostuu ulkoisen rahoituksen käytön lisäksi valtuuston jo myöntämästä ylitysoikeudesta sekä oppivelvollisuuden laajenemisen kustannuksista. Olettamana on, että valtio korvaa oppivelvollisuuden laajenemisen kustannukset täysimääräisesti.

Ennusteen menoihin sisältyy 27,8 miljoonaa euroa talousarvion ulkopuolista rahoitusta vastaavia menoja. Ennusteessa on myös ennakoitu, että valtuuston myöntämä 17,5 miljoonan euron ylitysoikeus koronan välittömiin ja välillisiin kustannuksiin käytetään kokonaisuudessaan. Oppivelvollisuuden laajenemisen kustannusten arvioidaan olevan 3,5 miljoonaa euroa.

Koronan vaikutukset tuloihin ja menoihin

Koronan suorat vaikutukset tuloihin ja menoihin

Korona-epidemian ennustetaan aiheuttavan tulomenetyksiä yhteensä 1,4 miljoonaa euroa. Suurin osa tulomenetyksistä kohdistuu ammatilliseen koulutukseen ja vapaaseen sivistystyöhön.

Korona-epidemian aiheuttamia talousarvion ylittäviä menoja arvioidaan olevan 5,9 miljoonaa euroa. Nämä koostuvat sijaiskustannuksista, hygieniatarvikekustannuksista sekä kasvavista työterveyskuluista. Korona-epidemian aiheuttama toiminnan supistamisen ennustetaan aiheuttavan 5,5 miljoonaa säästöjä. Säästöjä syntyy toisen asteen materiaalihankinnoissa ja ateriapalveluissa sekä toisen asteen koulutuksessa että perusopetuksessa. Nettona ennakoitu ylitysvaikutus on 0,4 miljoonaa euroa.

Koronan välilliset vaikutukset menoihin

Toimiala on myös arvioinut epidemiatilanteesta johtuvien välillisten vaikutusten aiheuttamia kustannuspaineita. Vaikutukset on huomioitu ennusteessa ja ne katetaan valtuuston myöntämällä ylitysoikeudella. Kustannuksia syntyy lasten ja nuorten oppimisen ja hyvinvoinnin tuen tarpeen merkittävästä kasvusta. Arvioidut kustannusvaikutukset ovat noin 10 miljoonaa euroa.

Investoinnit

Investointeja ennustetaan kertyvän 1,4 miljoonaa yli talousarvion. Investointien ylitysoikeudet tullaan käyttämään kokonaan. Ylitys johtuu oppivelvollisuuden laajenemisen aiheuttamista tietotekniikkainvestoinneista.

24.08.2021

Asia/3

Kaupunkistrategian toteutuminen

Strategiakautta 2017-2021 on arvioitu kaupunkitasoisesti. Arvioinnin mukaan toimiala on onnistunut toteuttamaan päättyvän strategiakauden toimenpiteet hyvin.

Asiakasmäärät

Suomenkielisen varhaiskasvatuksen lapsimäärän ennustetaan alittavan talousarvion 190 lapsella. Lapsimäärän ennustetaan ylittävän talousarvion kotihoidon tuessa 169 lapsella. Vastaavasti lapsimäärän ennustetaan vähenevän yksityisen hoidon tuessa noin 280 lapsella. Ruotsinkielisessä varhaiskasvatuksessa ennustetaan olevan 66 lasta vähemmän kuin talousarviossa.

Suomenkielisen varhaiskasvatuksen lapsimäärän ennustetaan alittavan talousarvion 190 lapsella.

Suomenkielisessä perusopetuksessa oppilasmäärän ennustetaan alittavan talousarvion 160 oppilaalla. Ruotsinkielisen perusopetuksen oppilasmäärän ennustetaan ylittävän talousarvion 27 oppilaalla.

Koululaisten iltapäivätoiminnan asiakasmäärän ennustetaan alittavan talousarvion 549 oppilaalla. Asiakkaiden vähennys kohdistuu etupäässä kaupungin järjestämään omaan perusopetuslain alaiseen iltapäivätoimintaan.

Suomenkielisten lukioiden opiskelijamäärän ennustetaan ylittävän talousarvion 59 opiskelijalla. Ruotsinkielisten lukioiden opiskelijamäärän ennustetaan olevan talousarvion tasolla.

Stadin ammattiopiston opiskelijavuosimäärän ennustetaan ylittävän talousarvion 200 oppilaalla perusopetuksen lisäopetuksessa..

Vapaan sivistystyön opetustuntimäärän ennustetaan ylittävän talousarvion 9 700 tunnilla. Opiskelijamäärän ennustetaan pienenevän 4 800 opiskelijalla talousarvioon verrattuna. Opiskelijamäärän pieneminen johtuu koronaepidemian aiheuttamasta lähiopetuksen keskeyttämisestä sekä epidemian aikana pienennetyistä opetusryhmistä.

Arvio tavoitteisiin, palvelutuotantoon, muuhun toimintaan ja toimintaympäristön muutoksiin liittyvistä merkittävistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä.

Toimialalla on kaksi sitovaa tavoitetta, joille kummallekin on asetettu 5 tavoitetta kuvaavaa mittaria. Mittareita on siis kaikkiaan 10. Kaupunginhallitus on linjannut noudattamisohjeissa, että sitova tavoite katsotaan toteutuneeksi, jos kaikissa mittareissa saavutetaan asetettu tavoitetaso.

24.08.2021

Vuoden 2021 mittareiden tavoitetasot asetettiin olettaen, ettei koronaepidemia enää olennaisesti vaikuta toimintaan. Koronaepidemian ja sen edellyttämien poikkeusjärjestelyjen jatkumisesta johtuen kymmenestä mittarista kahdessa ei tämän hetkisen arvion mukaan saavuteta tavoitetasoa.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala ennustaa, että toimialan sitova tavoite ”Mahdollistamme jokaiselle oppijalle yksilöllisesti sopivia tapoja oppia ja opiskella” ei toteudu. Tavoite ei toteudu lukiokoulutuksen mittarin osalta. Tämä johtuu pandemia-tilanteesta. Tavoitteen toteutumista edistävät oppitunnit on jouduttu suurelta osin käyttämään akuuttien korona-asioiden hoitoon.

Toisen sitovan tavoitteen ”Käytämme koko kaupunkia oppimisen ja työnteon ympäristönä” ei ennusteta toteutuvan. Ammatillisen koulutuksen mittarina olevan työssäoppimisen päivien määrän kasvattaminen 10 000 päivällä verrattuna viime vuoteen toteuttaminen ei onnistu. Korona-kriisin myötä monet työssäoppimispaikat ovat keskeyttäneet tai vähentäneet toimintaansa. Vapaan sivistystyön mittarin, kurssilaisten määrän kasvattaminen Koillis- ja Itä-Helsingissä, ei ennusteta toteutuvan. Tämä johtuu korona-kriisin vuoksi keskeytetystä lähiopetuksesta.

Toimialan toiminnallisen, tilojen yhteiskäytön lisäämiseen liittyvä tavoite toteutuu.

Koko kaupungin yhteisten hyte-tavoitteiden ennakoidaan toteutuvan.

Koronapandemiasta johtuen taloudellinen tilanne on haastava ja epävarma. Koronapandemia lisää oppimisen ja hyvinvoinnin tukitarpeita merkittävästi. Kriisin jatkuessa sosiaaliset ongelmat lisääntyvät ja oppimisvaje kasvaa. Opetuksen ja hyvinvoinnin tuen tarve kasvaa edelleen samoin kuin oppilashuollon tarve. Toimialan talousarvio sisältää merkittävät tuottavuustavoitteet ja -toimenpiteet, joiden toteuttamista vaikeuttaa edelleen jatkuva pandemiatilanne. Valtuuston myöntämä ylitysoikeus kattaa ennakoidut koronan vaikutukset.

Toimialan henkilöstö on hyvin kuormittunutta johtuen koronaepidemian mukanaan tuomista väliaikaisista muutoksista ja henkilöstön saata- vuushaasteesta erityisesti suomen- ja ruotsinkielisessä varhaiskasvatuksessa sekä oppilas- ja opiskelijahuollossa.

Koronakriisistä palautuminen ja palautumisen toimenpiteet

Kasvatuksen ja koulutuksen palveluiden laatu ja saatavuus ovat palautumisen perusta. Akuutti koronatilanne ja nopeasi vaihtelevat opetusjärjestelyt haastavat tilannetta edelleen. Lasten ja nuorten poissaoloja seurataan systemaattisesti ja niiden perusteella kohdennetaan tukitoi-

24.08.2021

Asia/3

mia. Oppimisvajeiden paikkaamiseksi lisätään ja tehostetaan tukiope-
tusta, osa-aikaista erityisopetusta, ohjausta sekä kartoitetaan kesken
tai suorittamatta jääneet opinnot sekä päivitetään opintosuunnitelmia.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen vs. toimialajohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Tero Vuontisjärvi, talous- ja suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 80295
tero.vuontisjarvi(a)hel.fi
Anna Tarkkala-Hellström, suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 86442
anna.tarkkala-hellstrom(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano